

ZENTA és VIDÉKE

HELYI ÉS VIDÉKI KÖZÉRDEKŰ HETI KÖZLÖNY.

Szerkesztői helyiség:
Kigyó utca, 262 szám, hova a lap szellemi részét illető közlemények küldendők

Kéziratok nem adatnak vissza.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési díj:
Egész évre 4 frt — Félévre 2 frt — Negyedévre 1 frt
Egyes szám ára 10 kr

Hirdetési díjak: Egész oldal 20 frt. — Fél oldal 10 frt
50 kr — Negyed oldal 5 frt 50 kr

Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr.

Kiadói hivatal:
Schvarcz Sándor könyvkereskedése, hová a előfizetéske és hirdetések intézendők és ezek díjai fizetendők

NYILTTÉR PETIT SORA 15 KRAJCAR.

Munkát a népnek!

„Munkára fel
Ne vesztegelj
Nem restekért
Van itt e hely.

Itt szorgalom kell
Nézz körül:
Minden munkának
Él s örül.“

A behajthatlanná vált adótörlesztés egész sorozatát lehet találni a megyei gyűléseken, miáltal sok ezer forint vész el az ország és községek részéről. Ma-holnap alig lesz már haszna az adóvégrehajtói intézménynek, mert vagy odairja: „behajthatlan,“ vagy pedig tulzaklatja a szegénységgel, ezer bajjal és 8—10 gyermekkel küzdő családokat, úgy, hogy vagy megsemmisül, vagy koldusbotra jut, vagy magáról megfeledkezvén, a szivtelen zaklatásokra ellenállásra vetemedik.

Bizony számalomraméltó is az, a kitől 8—10 gyermek kér kenyeret, de — nincs! és akkor benyit hozzá a végrehajtó s szivtelenül huzza ki az éhség által már ágyba döntött anya feje alól a párnát, vagy viszi el azt az egyetlen véka búzát, mit talán akkor kértek kölcsön úzsora kamatra.

Az is bizonyos azonban, hogy ezen siralmas állapotra igen sok ember rá szolgál, mert egyik elhenyéli az időt, a napot lopja; mások meg dolgoznak, de nincs kereset. Bármelyik, vagy bármilyen legyen az oka, ezt tétlenül tovább nézni nem lehet, mert azzal nemcsak könyörtelenek, hanem kötelesség mulasztók is leszünk. Keresetet kell a népnek teremteni, hasznos foglalkozással dologhoz kell a népet szoktatni, s ezzel az erkölcsösségre vezetni! Hiszen a tisztességes munka nagyon egyengeti azt az utat, melyen az erkölcsösök haladnak;

TÁRCZA.

Regék drágakövekről.

Írta: **Karlovsky M. Ida.**

(AUGUSZTUS.)

A carneol eredete.

Az ágyuk moraja megszűnt, a csatak zaja elnémult. A bátor vitéz, a hős katona, ki kivívta hazája szabadságát, ki népet boldoggá tette, országát virágzóvá, nevét ünnepelté az egész világ előtt — midőn nagy munkája be lett végezve — elvonult a világtól és zárdába lépett.

Senkisémet ismerte e nagy és nemes sziv történetét és senkisémet merete azt leolvasni a szellemes arczról és magasztos homlokról, bár azon egy szomorú történet volt rejtélyes betűkkel felírva.

Vadregényes bércek tetején, fényes várban, virágzó gazdagság közepette élt egykor fiatal és szép nejevel és fürgé gyermekeivel. Míg hatalmas szavával egy országot kormányzott — az a szoros látkör, a melyet karjaival átölelhetett, volt ez ő egész belső világa.

Csak a hű, nagyraevényő asszony nem elégedett meg a nagy kincscsel a szűk körben — az ismeretlen, mesés és rendkívüli után sóhajtozott

a henyeség pedig minden rosznak szülője. Vezessük tehát a népet a megölhetős ezer titkába, vonjuk el tőle azt a lustálkodásra szánt időt, melyen legtöbb rosz születik. A téli hosszú estéket töltsük velők hasznos munkával.

Nevezetesen: állítsunk tanmühelyt a nép számára, hol hasznosan, a vidéken föllelhető anyagból alkalmas és értékesíthető eszközöket, tárgyakat készíteni tanuljanak meg. Ha talán a felnőttek nem is, de az iskolás gyermekek mulhatlanul részesüljenek ilyen ipari oktatásban. Ilyen iparág lehetne nálunk a Tiszamentén a vessző- és szalmamunkák, mely anyag vidékünkön bőségben hasznosan feldolgozható.

Ilyen foglalkozás lehetne még: a papírmunka.

A ki ezeket haszontalannak találja, az vagy nem fogja föl az ezekből áradó erkölcsi és anyagi hasznot, vagy ámit. Ne kárhoztassuk egyedül a népet, mint dologkerülőt! Kárhoztassuk vele magunkat is, kik birják azon eszközöket, melyekkel sok — majdnem minden rosz — orvosolható, ha tenni elmulasztjuk.

Nézzünk csak szét. Mindenütt pénzen taposunk, pénzzel vagyunk körülvéve, csak lekell hajolni és kevés átalakítás, kis munka által zsebre rakni. A leghaszontalanabbnak vélt fűszál, paréj, csont, üveg, rongy, toll, barackmag, megyszár stb. stb. mind, mind hasznosan értékesíthetők. Hát az a tömördek fűzfa vessző! hiszen annyi terem, hogy el lehetne vele a Tiszát rekeszteni! Mennyi pénz van abban! Nem annyi ám, mint mennyit belőle kivesznek (3—4 kr. egy

gyermekai aranyfürtői fölött a messze távolba tekintett néző szemével, vágyteli pillantásokkal.

Még tovább ment örült kívánságával — koronát akart viselni fejedelmi homloka fölött.

És a férj meghajolt a nő kívánsága előtt, újra hódító csatakba ment, hogy hölgyének a vágyott koronát megszerezze.

Hosszu idő után fejedelmi pompával vonult be fényes várába — és lábához rakta a drága ékszereket, az aranyos szöveteket — csak a kívánt korona hiányzott; de e helyett új világot alkotott körülötte, daliás lovagokat esőditett várába, hol zene és tánc folyt estétől reggelig.

A nő mulatot és hódított — és a férj gyönyörködött a boldogságban, a melyet szórakoztató életmódban az feltalált.

Míg a férj vágyott gyermekei és egykori csendes otthona után — a nő megelégedett róla a sok élvezet és gyönyör alatt.

Mint pille röpködött ő virágról-virágra. Fényes öltözékei valóban a pille arany szárnyaira emlékeztettek. Légies alakját fényes aranyos szövetek takarták, e melyek csipkéi közül hatyu nyaka és fehér karjai vakítóan emelkedtek ki, míg a drága ékszerek, a melyek megnehezíték

kéve) hanem 50—100 annyi; erkölcsi értékét tekintve pedig szinte kiszámíthatlan.

Dolgozzuk ezeket föl okszerűen finom kosaraknak, a durvább e czélra alkalmatlan szálakat pedig egyéb czélra értékesíthetjük s meg fogjuk érni, hogy az itt elmondottak nem üres szalma cséplések. Ismertessük csak meg a népet a műfonással, s meglátjuk hogy fogyni fog a henye, dologkerülő és éhletlenek száma. könnyebbé válik a megölhetős, fogyni fog az adótörlesztés összege. De ne legyen bár ez mind beteljesülve, még is lesz olyan erkölcsi tőkénk, mely fölér a kevés anyagi áldozattal, mit reá fordítunk.

Ugy ám — mondja Tamás bátyánk — de nem lehetünk mindnyájan kosár fonók! Miért nem? Dolgozni senkinek sem szégyen. Ha tápé lehet gyékényponyva gyártó, miért ne lehetne p. Martonos, vagy más község kosár fonó? Hiszen elég anyag és munka erő, idő van hozzá; a földolgozott anyagot pedig röpíthetjük szélrózsa minden irányába, (két hatalmas közlekedési vonal halad el mellettünk) a Tiszán és a vasúton. Csak legyen mit el lehet azt küldeni akár Braziliába! „Hát — újra közbe szól Tamás bátyánk — a töltésbe mit rakunk és a kátyukat mivel töltjük el akkor?“ A töltésbe jut ha kell ugyanannyi vagy több is, mert ha látjuk hogy kevés a termelt vessző, ültethetünk még többet és még alkalmasabbat p. az arany fűzet, mely finomabb munkára igen alkalmas. Van elég helyünk, ott a nagy rét, hiszen nem lehet már haszonbérbe adni így, mert a Tisza minden évben előnti, úgy pedig fűzterme-

öltözetét, mint a pille arant pettyei, úgy csillogkörüllötte.

Virágfűzerek vegyültek az ékkövek közé és drága szallagok legedeztek tarkán a gazdag csipkék között, a midőn hódító volta tudatában ünnepélyhez öltözött fel.

A szépek között ő volt a legszebbik; férje bámulva tekintett rá, a férfi sziv megbüvölve állt meg előre, de ő csak egyre nézett csábító pillantásával, arra a mogorva lovagra, a ki neki titokban megígérte az óhajtott koronát, ha érte a világot kell is kifosztania.

Vigan enyelegve lépett be férje karján utoljára a táncterembe . . . mert a fényes pille másnak karján lengett ki még azon éjjel titokban a teremből, sőt még a várból is.

Az ígért korona után ment, a melyet más megígért és férje nem tudott megszerezni.

Elrepült fényes szárnyaeskaival a csábító karján, elfeledve férjét, otthonát és gyermekeit egyaránt.

Aztán elkezdődött a világ kifosztása a mogorva lovak által. Városokat, falukat gyújtott fel, várakat rombolt le, hogy megszerezze magának a világ hatalmát és hölgyének a kívánt koronát.

De az Isten megtagadta áldását gonosz munkájától. Nagyobb és erősebb eltenség támadta

lésre parcellákra felosztva szívesen ki-
venné a közönség. A kocsit pedig tölt-
jük földdel.

A kiviteli módozat sem olyan nehéz,
mint gondoljuk. Minden esetre kell egy
pár forint és egy kevés jóakarát. Lehetne
pl. (még pedig mindjárt jövőre) a télen
ezen szakban képzett egy-két egyént alkal-
mazni, ki minden téli este ingyen előadást
tartana a szalma, v. a vessző fonásból.
A világítás, tanszoba, eszközök, meg az
előadásnak fizetendő díj egy kis gondos
gazdálkodás mellett azonnal fődözve lenne.

A tanuló sereget előbb utóbb mul-
hatlanul oktatni kell valami házi iparra,
hogy a mit a felnötteknél esetleg mulasz-
tunk, az pótolva legyen az újabb nemze-
dekben. Kell, hogy a jövő nemzedék mun-
kásabb legyen, mint a mostani (tisztelt a
kivételnek): munkára pedig egyedül munka
által nevelhetünk. A munkátlan nép min-
dig a társadalom szégyene, melyből a köz-
ségnek és minden intézőnek kijut egy jó-
kora adag.

Tessék Uraim! szálljunk hozzá, több
fejben több az ész, összesített erő sokat
megtehet és több jóakarát fejthető ki. Vi-
tassuk meg e fölvetett eszmét még a tél
beállta előtt, mert ha tovább is télenek
maradunk, akkor részben mi is hasonli-
tunk az utca végén ülő semmit tevőkhez.
Ne gondolja senki, hogy ezeket nagyzási
viszketegség, vagy kitünési vágy iratta ve-
lem. Korántsem, hanem a felebaráti sze-
retet. Indítványozzon a nép jóléte érdeké-
ben jobbat ennél bárki is, — az enyémtől
szívesen elálllok, s munkálkodni fogok a
jobb mellett. Az én elvem az: **Győzzön a
jobb!** Új keresetforrást s ehhez szükségsz-
lendő eszközöket a nép kezébe, mert csak
ez fogja vidékünket és általán szeretett
hazánkat a jólétre emelni, nem a politika,
sem a „párt“, de még a kard sem, mert
mind ezek legyőzhetőek, hanem a munkás
ember, — ez a „jéghátán is megél!“

Adj a Isten, hogy az általam most el-
hintett mag termékeny talajra esnek!

Munkára fel!

K u n f a l v i .

meg az országot, ölte és gyilkolta maga előtt . . .
és midőn a megcsalt férj segítségére sietett csat-
lósaival ellensége várába, hogy megmentse őt a
haláltól, már csak hulláikat találta az ellene
vétközőknek.

A férj megtörtén tért vissza az elhagyatott
otthonba, az üres várba, mert csak kis gyerme-
kei sírját találta ott, kik az anyai gondozást
nélkülözve, ragályos betegségeknek estek áldozatul.

Most már egészen leszámolt a világgal és
csak jótéteményekben keresett vigasztalást. Nagy-
szerű gazdaságát felosztotta a szűkölködők és
nélkülözők között, magának nem tartott meg
semmit, aztán elment a háboruba, hol csatákat
nyert és dicsőséget szerzett hazájának.

Az a szív a mely mindent másoknak adott,
nem követelve a maga részére semmitsem; az a
kebel, a melyhez, látszólag, nem férközött többé
egy lágyabb érzelem, — hosszú küzdelmeken
az élet legnagyobb kincsét, a lelki békét vívta
ki a maga számára.

És midőn ezt a hős, feláldozó szívet a földre
tették és a századok szomorú és vig legendáikkal
elviharozták fölötté, — akkor találták meg az
első carneolt, a mely az emberi szív megkövesü-
léséből ered és a melyben minden átmetsző fe-
hér erecske egy meghalt nagy és szép gondolatot
jelez.

A tanítók nagy-gyűlése.

Mult számunkból tér szűke miatt kimaradt.

Magyarország néptanítói hosszú 12 év le-
telte után ismét nagy-gyűlést tartanak Budapes-
ten Szent István napján. 22 ezer tanító 4000
tanítónő. 1000 kiseddévónő s mintegy 2000 a
népoktatásügy iránt hivatalosan is érdeklődő ké-
pezdei tanár, tanfelügyelő, árvaanya, nevelő és
hitoktató, egyszóval közel 30,000 oly egyén, kik
a magyar nemzet kulturális fejlődésének nemes
m u n k á j á b a n t e t t l e g résztvesz-
nek küldik el legkiválóbb tagjaikat erre az egye-
temes gyűlésre, a melyen, mint az előbbeni hasonló
gyűléseken is, bizonyonyal nem fognak hiányozni
más lelkes férfiak sem, kik átérve a népoktatás
ügyének nagy fontosságát, mindenkor megjelennek
ott, a hol közoktatásügyünk fejlesztésének legfonto-
sabb tényezői összegyűlnek, hogy aggodó orvosok
gyanánt meg-megtapintsák azt az úteret, mely
százados küzdelmek között elgyengült s ellensé-
gektől körülvevett nemzetünk megismodásának
a századunkban már mindenhatóvá lett népmű-
veltségnek liktetéséről tesz tanúságot.

Közmondásossá lett már hazánkban a tanítók
szomorú anyagi helyzete, alkotmányos életünk
kezdetétől szakadatlan sorozatban hangzik fel a
panasz, hogy külföldi lovakért százazeket s a
katonaság fegyvereinek javítására milliókat adunk
évenként, míg a népoktatásügyre fordított össze-
geknek egy pár ezer forinttal emelése is nagy
erőfeszítésbe kerül. Mindamellet ki merészeli álli-
tani, hogy az a napfény, melyet egykor b. Eötvös
József felgyulasztott s mely a népoktatásügy
fontosságát oly közérthetővé tette, ma már hal-
ványodik s a nemzet jobbjai már közönyöse-
k lettek iránta? Nem. Nehéz politikai s társadalmi
viszonyaink között akarataink ellenére vergődünk
gyakran nem kedvelt utakon, de nincs többé sen-
ki, ki a nemzet zömének művelését ne tartsa
nemzeti feladatnak s nem lesz többé oly időszak,
midőn kicsinylőleg beszéljenek az iskolák ha-
talmáról.

Lélekemelő példája ennek az emelkedett köz-
tudatnak a tanítók egyetemes gyűlése is. Az or-
szág kormánya, fájdalommal bár, de megkötöt ke-
zekkel tagadta meg azt a pár ezer forintot, mely
a gyűlés rendezésére szükséges volt; felkelt a
művelt társadalom s pár hét alatt kraje záros ada-
kozásból összegyűlt ez az összeg teljesen. Volt-e
valaha Magyarországon gyűlés melynek céljaira
egyesek anyuit adakoztak? Nem az első eset-e az,
hogy a kormány vezérférfiai, egy gróf Szapáry
Gyula s gróf. Csáky Albin, mint magán emberek
saját filléreikkel igyekezzenek pótolni azt, a mit
mint kormányférfiaknak meg kellett tagadniok?
A közszellem hatalma az, azé a közszellemé, mely
ma már világosan tudja, hogy a nemzetlét varázse-
reje, a közművelődés s melynek hatalma alatt
mely értelműnek tűnik fel koszorus irónknak, Jó-
kainak ismert mondása! „Magyarországot még
egyszer meg kell hódítani, s e nagy feladat a
néptanítókra vár.“

Lázasan működő korunkban napról napra
következnek a gyűlések s az egyetemes gyűlések
sem tartoznak a ritkaságok közé. Sokan látszólag
mélán kérdehetik tehát; vajjon nem túlságos-e
ez a nagy zaj egyetlen gyűlésért s nem egyesek
habár jóakaratu, tulbuzgalma idézte-e elő azt az
áldozatkészséget is?

Vannak korszakok, midőn hazánkban felgyu-
lad a szalmaláng, de az a tartós érdeklődés,
melyet a társadalom az egyetemes tanítógyűlések
iránt mutat, a nép tagadhatlan politikai ösztöné-
nek, mely egykor a rabslolgaság napjaiban az
Akadémia alapításával s Kazinczy-ünnepekkel
tisztán társadalmi uton egy nap lépést tett előre,
melyet azontul a hatalom bíráló sem ignorálhat-
nak többé, annak a politikai ösztönnek, mely fel-
jajdul a nemzeti zászló megsértésekor s mely a
Kossuthok és Deákok nagy műveit diadalra
juttatta.

Sokat irhatnánk az egyetemes tanítógyülé-
sek működésének gyakorlati sikereikről. Elmond-
hatnók, hogy ezek teszik általánossá a tanítók
önsegélyző törekvéseit, az Eötvös-alapot, árvaházat,
melyek ma annyi jótékonyágot gyakorolnak,
ezek tették lehetővé a tanítói nyugdíj-alapot,
mely a keletkezése után 15 évvel már 8 millió
forint fellett rendelkezik, ezek hívták fel a köz-
figyelmet a magy. nyelv tanításának szükségessé-

gére, a népkönyvtárak fontosságára, a hitoktatás
reformjára s más fontos kérdésekre. De ha min-
dezt elmondanánk is nagyon keveset állítanánk,
mert ugyanezeket az egyes tanítóegyletek s a
szépen virágzó tanügyi sajtó is felkaroltak. Az
egyetemes tanítógyűlések jelentősége már sokkal
nagyobb. Nem az egyes határozatok döntök e
gyűlésen, nem kérdések tárgyalása; az ily nagy-
gyűlések politikai fontossága jelentősége az, hogy
eszméket ad irányadókul, hogy egyesíti a népok-
tatásügygyel foglalkozókat s kapcsolatot létesít
azok között, kik a jövő nemzedék hivatott
nevelői.

Hét főbb nyelv s hét különböző hitfeleke-
zet darabolja szét belső ellenségként gyenge nem-
zetünk fiait apró csoportokra. Az egyes megyei
s kerületi tanítói-egyesületek e szétválasztó elemi
erők hatása alatt igen gyakran előszeretettel ke-
resik azt, a mi elválasztja e hazában a polgárt s
a szaksajtó sem képes mindig felülemelkedni e
korlátolt felfogásmódon. Itt azonban, az egyetemes
gyűléseken mindenkor győzött s győzni fog a
népnevelőknek hivatásukkal összefüggő idealisnu-
sa s tiszta kulturpolitikai eszméje. Magyarország
tanítói az egyetemes gyűléseken csak magyarok
csak emberek akarnak lenni, a lelkesedés elemi
erejével szemben elnémul a nemzetiség s felekezeti
zavaró hang s az a népnevelő, ki otthon a kicsi-
nyes hatalmakkal küzd, a görög rege Antaeusa-
ként erőt merít itt az egyetemes gyűléseken,
hogy villágossabban lássa eszményképét, midőn
Kárpátoktól Adriáig egy lesz a magyar, midőn
a műveltebb s jobbá lett társadalom azt fogja
első sorban keresni, a mi az embert közelebb
hozza az emberhez, hogy új-új eszméket valóstíva
meg, ne csak ott tul a ködös jövőben keresse az
emberi boldogságot.

Nem kicsiny, nem mulékony erkölcsi hatalom
tehát az egyetemes tanítógyűlés. Az a harmincz
ezer egyén a jövő nemzedék nevelője, a kultur-
politikuskok re-nvényei bimbójának fejlesztője. Jobb-
jaik látják a hiányokat, sajnosan érzik, hogy ma
a magyar tanító csak kis gyermekek oktatója, de
nagy feladatát, a nép tömegének nevelését még
alig kezdhetette meg. Itt az egyetemes gyűléseken
hintik el az új eszméket, törnek új-új réseket. S
majd egykor évtizedek mulva, midőn hazánkban
is uralomra jut a közművelődés s emberszeretet
hatalma, midőn nem kell sötét gyanuval vagy
épen ellenszennvel tekintetünk polgártársaink ez-
reire, a művelődéstörténelem írója sok más ténye-
ző mellett a tanítók ünnepi összejöveteleire is fog
utalni mint egyik tényezőre, mely az egykor fe-
lekezetek s nemzetiségek szerint megosztott s
nagy tömegében műveletlensége miatt közönyös
magyart emberré s valódi magyarrá tette. Kinek
megadatott látni, rokonszennvel nyújtja kezét az
uttörők ünnepi összejövetele felé: a nemzetlét meg-
szilárdulásának egy-egy örvedetes szívdobba-
nása ez.

György Aladár.

Helyi és vidéki hírek.

A király köszönete. A hivatalos lap augusz-
tus 2-án a következő királyi kéziratot közli:
Kedves Szapáry gróf! Szeretett leányunk Mária Va-
léria főhercegnő menyegzőjének örvendetes al-
kalmából kedvelt Magyarországom minden részéből
vett szerencsekívánatok és torló üdvözetek által
ismét valóban megható jeleit fogadtuk azon szer-
etteljes részvételnek melyel hű népeim hazám és
családom sorsát mindenkor kísérik. Midőn a rendü-
letlen hűség és ragaszkodás eme sokféle nyilvánu-
lásaiért az illető testületeknek és személyeknek,
saját, valamint a császárné és királyné s gyerme-
keink nevében is legbensőbb köszönetünket kifeje-
zem, különös megelégedésemre szolgál, hogy ez
alkalommal is számos jótékonyági tények, alapít-
ványok és felajánlatok házam ez öröm ünnepéhez
fűződnek, leányunk házassági egybekelésének nap-
ja a jótékonyág és felebaráti szeretet művei által
melyek ezentul nevet viselendik, mindenkorra
áldásteljes emlékezetben fog maradni. Utasítom
őnt, hogy e köszönetünket országzerte hirdesse. —
Kelt Ischben, 1890. évi július hó 31-én. Ferencz
Jozsef s. k.

— V á r o s i k ö z g y ű l é s fog tartani e
hó 14-én, csütörtökön, mely alkalommal egyéb
fontos tárgyakon kívül a képviselő testület az is-
kolazsék által beadott javaslat, illetve a felál-
litandó népiskolák ügyében fog érdemlegesen
határozni.

† G y á s z j e l e n t é s. f. aug. hó 1-én el-
hunyt ifj. Czifusz Ferencz helybeli gyógyszerész

haláláról a mélyen szomorodott család a következő gyászjelentést adta ki: Czirfusz Ferencné sz. Ujházi Ilona, Czirfusz Ferenc kir. tanácsos, Bács-Bodrogh v. megye tanfelügyelője, Czirfusz Margit Schmausz Endréné, Dr. Czirfusz Dezső, Schmausz Endre Bács-Bodrogh vármegye alispánja, és Szokola Gyula jegyző úgy a maguk, mint számos rokonaink nevében mélyen megtört szívvel jelentik szeretett kedves férjének, a hálás fiúnak, a szerető testvér- és sógornak valamint a feledhetlen jó rokonak H. Czirfusz Ferenc okl. gyógyszerésznek élete 29-ik boldog házasságának 4-ik évében, hosszabb betegség s a halotti szentségek ájtatos felvétele után f. évi augusztus hó 1-én reggeli három órakor történt gyászos kimúlást. A boldogult hült tetemei f. évi augusztus 2-án délután 5 órakor fognak a rom. kath. sírkertbe örök nyugalomra tetetni. Az engesztelő szt.-mise áldozat f. é. augusztus hó 4-én reggel 8 órakor fog az elköltözött lelki üdvéért az Úrnak bemutatni. Zentán, 1890. augusztus hó-én. Beke Lengyel porai fellett!

— **I d ő j á r á s.** Bizonyosan Illés profétának esett meg a szivartunk, s eszközölte ki, hogy végre a hosszantartó, fikkasztó nyári hőség s forró szárazság közepette, — mely perzselést s elhervasztott még fejlődő terményeinktől minden életet, — leesett f. hó 7-én, csütörtökön este az első áldás, a melyet másnap ugyancsak hatalmas nyári zivatar követett, a jeget elejénte csak aprózáv, míg befejezésül fel dió nagyságu is esett, — mely szerencsére rövid ideig és ritkásan esvén, nagyobb kárt nem tehetett.

— **A „Zentai Gazdakör” Szt. István** napi löversenye, ha arra előre legalább 15 drb versenylő nem jelentkezik be, az idén nem fog megtartatni.

— **Helyettes közjegyzővé** boldogult Zsarkó Antal ur helyébe a végleges beöltésig veje, Salamon Dénes ur nevezetett ki.

— **Meghívó.** A „zentai ipartestület” felerészben az irodaszereinek beszerzésére, felerészben pedig az iparos-segédék önképző egylete könyvtára javára folyó évi augusztus 20-án Szent István napján az „Eugen herceg szálloda” üvegtermében az I. zenekar közreműködése mellett jótékony célú táncszünetet rendez, — melyre t. urat és b. családját tisztelettel meghívja a rendező-bizottság. Belepti díjak: személyjegy 50 kr., családjegy 1 frt 20. Jegyek előre is válthatók a rendező-bizottság tagjainál. Kezdeté 8 órakor. Felülfizetések — tekintettel a jótékony célra, — köszönettel fogadtatnak és nyilvánosan nyugfázatnak.

— **Sajtó-feljelentés.** Mihályi Vincze szolgabírósi hivatalnok és Fischer Jákó lap-szerkesztő, Horváth Gyula II. számvevő ellen a „Z. E.” mult számában megjelent cikkéért, sajtófeljelentést adtak be.

— **Vöröskakas.** F. hó 5-én kedden d. e. 10 és fél órakor a nagy szárazság folytán úgy is aggódtó közönségünket a tűzjelező harang nagy rémületbe ejtette. A száraz szel dühöngése alatt tört a reteggett tűz, a tőpart felső részén, az irz. temető mellett, elhamvasztva csakhamar Horváth Antal részes kis házikóját. Tűzoltók ébersége itt is igen dicséretre méltónak tűnt ki. Mint halljuk a gazda részben volt s a ház őrzésével egy öreg pityókás embert bizott meg, ki megálmosodva elaludt és égő pipáját szájából kiejtve, volna oka a szerencsétlenségnek. — Julius hó 30-án Vajda Jakab Fülöp martonosi lakos kárára 5 kereszt buza légett; — a kár biztosítva volt. — Adán, Popovits Milivojónak az udvarában felhalmozott szalmája lett a lángok martaléka.

— **Egy vőlegény szerencsétlensége** Öszinte részvétellel vesszük a szomorú hírt, mikép Aradszky Janos. Ada község fiatal segéd jegyzője, Babócs Andor derék városi pénztári ellenőrünk bájos leányának Gizella kisasszonynak vőlegénye a közel álló menyegzőre való bevásárlás végett Budapestre utazóban, midőn a helyi vonatról leszállott, megcsuszán, térdre esett s térdcsontja meghasadott. A szerencsétlen vőlegényt föltekett a szabadkai vonatra s egyenesen Budapestre szállították gyógyítás végett. Boldogsággal telve indult a fővárosba, de a legnagyobb kínok között érkezett oda. Ennek folytán a menyegző néhány heti halasztást szenved. Részvétellel vettük a szomorú hírt, mely az érdekeltet mélyen lesújtotta. Mielőbbi felgyógyulást és ételfogytig való boldogságot kívánunk a fiatal jegyeseknek.

— **Hymen.** Heiszler Ferencz ifjú gyógyszerészünk f. aug. hó 16-án, szombaton d. e. 8 órakor esküszik örök hűséget Zomborban Heindlhofer Róbert ur kedves és művelt lelkű leányának Etelka kisasszonynak. Az új pár még az nap, az esti vonattal városunkba érkezik, kiknek köteendő frigyökhöz hosszantartó boldogságot kívánunk. — Ugyancsak oltárhoz vezető helyben f. hó 11-én hétfőn d. u. 5 órakor Czabai János újvidéki adóúrt ur Köröskényi Jolán kisasszonyt. Az ég áldja meg frigyöket.

— **Jegyzőválasztás.** Ó Kanizsán aljegyző júli. hó 27-én tartott közgyűlésen Mach János községi irnok léptetett elő nagy szótöbbséggel Enyedi Mór helyébe, ki pár héttel előbb Csókára választott meg jegyzőnek.

— **Ujonez felülvizsgálat.** A Szegeden tartott ujonez felülvizsgálaton a m. kir. V. honvédegyalozredből 1 honvéd, a IV. honvédegyalozredből 1 honvéd elboicsátatott, Zombor városából 1 védköteles. — A zentai járásból egy apa folyamodott, akire nézve kimondták a kereset képtelenségét.

— **A szent-tamási jegyzői állásra** „Bácska” közlése szerint újabb pályázat fog hirdetni, mert az első eredménytelen volt.

— **Filoxera Bácskában.** A földmívelésügyi miniszter legutóbb Zsabya és Gyurgyevo községek határait záraltá helyezte, és a panaszosai zárlati csoportba csatolta azon okból, mert a nevezett községek szőlőiben a filoxera jelenlétét megállapították. Egyidejűleg lett filoxera záraltá helyezve s a hodsági zárlati csoporthoz csatolva Racz Militics bácsmegei község határa is.

— **Öngyilkosság Palicson.** Kinós feltűnést okozott Palicson egy fiatal ember öngyilkossági kísérlete, ki reménytelen szerelem miatt revolvért fogott maga ellen. A kétségbeesett szerelmes ifj. Bajsa Vojnits Lukács kinek azonban szerencsésére komolyabb baja nem történt, mivel az erősen fejéhez szorított revolvérből kilőtt golyó nem hatolt mélyebbre, s inkább csak külső sérülést okozott.

— **Apáeza zárdá** építését határozzák el Petrovoszellón. A vármegye a határozatot és az építési tervet is jóváhagyta s az építkezés nemsokára megkezdődik.

— **A petrovoszellói nagyvendéglő** épülete nemsokára teljesen elkészül. A szép épület munkája dicséretére válik két mesterének Daininger és Major ó-becsei vállalkozóknak.

— **Megszökött fegyenczek.** Az újvidéki törvényszéki fogházból a f. é. július hó 22. 23-ára menő éjjel megszökött 5 fegyencz, névszerint: Belyánszki Jovan, Lazics Danesika, Zsivkovits Uros, Szlavik János és Mandits Gyóka. Feltörték az ablak kerestvasát s úgy menekültek. A szökést csak pár óra múlva vették észre, midőn már nem lehetett a menekülőket utolérni.

— **Hármas Isten áldása.** Petrovoszellón Molnár Mihály Jankováczinak felesége egyszerre három kis leánnyal szaporította föl a család tagjainak számát. Az anya és a piczikék is a körülményekhez képest jól érzik magukat.

— **A zomboriki törvényszék** n él új bírói állást szerveztek.

— **A z adai földmives iskolában** f. aug. 23-án reggeli 7 órakor kezdődik az évről iskolai vizsgálat, melyre az érdeklődők az igazgatóság által tisztelettel meghívhatnak. — Mint értesültünk gazdakörünk elnöksége részéről már megtették az intézkedések, hogy ezen tanulságos vizsgálaton gazdáink közül minél számosabban megjelenjenek, mívégből e napon Adára tömeges kirándulás tervezetik, melyre gazdáink figyelmét és érdeklődését előre is felhívjuk.

— **Szabadka** törvényhatósága 200 000 frtot szavazott meg egy Palicson építendő új fürdőház- és vendég-fogadóra.

— **Uj zárdafőnök Szabadkán.** A szent Ferenciek új zárdafőnökévé nt. Karkecz Alajos nevezetett ki, a ki is ezen állását már el is foglalta. Mint halljuk, az új zárdafőnök a szó-nak igaz értelmében művelt és tudományos férfi, a ki feladata és hivatala színvonalán áll.

— **V ar á z s z e k r é n y k e.** Brosz Gyula helybeli vegyes kereskedő bejárati falán egy kis szekrényke áll, melynek egy nyílásán, ha egy krajczárt beeresztünk, az alsó oldalán levő nyíláson egy ugyanoly sulyú cznorka buvik elő. Ha sulyosabb vagy könnyebb a beresztett pénz, mint az ismert krajczárunk úgy a műtét nem sikerül. A kíváncsi közönség jól mulatja magát nézés közben.

— **Mosós** és v as a l ó intézetet nyitott helyben Klein Béla, Ellinger Józsefné házában.

— **Farkas Orbán** vendéglős díszes kerthelyiségében ma vasárnap és a hét minden napján a tűzoltó zenekar vagy felváltva a tambura banda közreműködésével zeneestélyek tartatnak. A valódi magyarországi fehér bor ára 40 kr., a ménési silleré 35 kr. Naponta friss csapolású kőbányai sör kapható.

V e g y e s e k .

— **A Heim-féle híres Meidinger kályhákról** levelezőnk a következőket írja: „Már gyakran volt alkalmam rámutatni arra, hogy hazánk határain túl élő hazánkiai szorgalmuk által mily magas polcra szoktak emelkedni és hogy Bécs leghíresebb gyártelepeinek nagy része magyarok kezében van. Erre nézve ismét például szolgál H e i m H. temesvári születésű hazánkia, kinek Bécsben Meidinger kályhák, kandallók és központi fűtés-berendezések számára nagyszabású gyára van és a ki a dr. Meidinger H. tanár által szerkesztett világhírű kályhák egész Európában bevezette. A gyár a Bécs mellett Oberdöblingben van, a raktár Bécsben I. Michaelplatz 5. és Budapestben Maria Valéria-utca Thonet udvar: azon kívül fiókraktárai vannak Prágában

Londonban és Mailandban. Az e czég által ügyintézetek mint a hatóságok és magánosok számára szállított kályhák száma óriási és az utolsó 10 évben Ausztria-Magyarországban csak tanintézetek közel 4000 drb. Meidinger kályhát szállított, és melyből Magyarországra körülbelül 2000 drb jutott. Vasutak számára körülbelül 1800 drb. kályhát szállított és ezen kívül hivatalok hatóságok, kaszárnyák, községek, követségek és konzulátusok, papírendek, hitközségek, egyházak, templomok, kórházak, jótékony intézetek, egyletek, gazdaságok, uradalmak és különösen óriási számban magán vállalatok és magánosok számára. A Meidinger kályhák, melyeket valódi szerkezetükben csak Heim gyáros készít, annyira elterjedtek és ismertek, hogy előnyeikről és jutányosságukról már volna beszélni. Különösen az ugynevezett „Vesta” töltő és szelző kályha az, mely mint a közönséges Meidinger kályhának tetemes javítása a czég által most erősen forcsiroztatik és előnye által mindenütt gyorsan elterjedt. A czég különben mindenféle ipari, gazdasági, és magán célokra szolgáló fűtés berendezések felállításával is foglalkozik. Ajánljuk tehát az érdeklődőknek, hogy hozzájáruljanak meg meguknak e gyár érdekes képes leírásait és katalógusait melyeket az bárkinek ingyen megküld.

Mindazok érdekében, kik tisztaságra valamit adnak Zacherlin a legkifináltabb szer minden rovar ellen, a leghathatósabb, egyedüli biztos szer alapos és gyors kiirtására az alkalmatlan rovarok és azok petéinek. Teljesen kiirtja a poloskákat, és bolhákat, megtisztítja a konyhákat a csatányoktól, megszabadít a legyektől, megóvja házi állatainkat és növényeket minden rovarától és az ezek által előidézett bajoktól; azért különösen ajánlható lakások, konyhák, istállók, kertek, szobanövények és madárkalitkák tisztítására; fogadók, vendéglők, gazdaságok, borkereskedők, szűcsök és általában mindazoknak nélkülözhetetlen kik tisztaságra és egészségre valamit tartanak. Utalunk tehát a mai számunkban megjelent „Zacherlin” hirdetés figyelembe vételére.

Felolós szerkesztő: **HARSÁNYI JÁNOS.**
Kiadólapfőmunkos: **SCHVARCZ SÁNDOR.**

1629. szám.
1890. tkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A zentai kir. járásbírósa mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Berecz Józsefnek Nagy Mihály (Dániel) elleni végrehajtási ügyében a végrehajtató kérelme folytán a végrehajtási árverés a zentai kir. járásbírósa területén levő s a moholi 1946. sz. tjkvben 3226/b. hrsz. a. foglalt s állítólag egy hold 600 □ öl területű szállási szántóföldből Nagy Mihályt illető fele részre 167 frt kikiáltási árban s az ugyanazon sz. tjkvben 3230./a./ hrsz. a. foglalt s állítólag 4 hold 200 □ öl területű szállási szántóföldből ugyanazt illető felerészre 500 frt kikiáltási árban elron-deltetett és hogy ezen igaztan az

1890. évi augusztus hó 31-ik napján délelőtti 10 órakor

Mohol község házában megtartandó nyilvános árverésen becsáron alul is eladhatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak banat-pénzül a kikiáltási ár 10°/6-át készpénzben vagy óvadékos értékpapírral letenni.

Kelt Zentán a kir. járásbírósa mint telekkönyvi ható-ágnál 1890. évi márczius hó 6-ik napján.

Kovács
kir. aljárásbíró.

Tisztelettel értesitem a n. érdemi közönséget, hogy

csemege-üzletemet

Szabadkára, a postával szemközti Kunetz-féle házba áthelyeztem

és azt olyképen szervezem, hogy mindenkor meleg és hideg étkek, italok és ugyszintén vendégszobákkal fogok szolgálni.

A helybeli üzletet továbbra is mint bentes és palackbor elárúsítást fenntartom.

Teljes tisztelettel

WÉBEL JAKAB.

Sziveskedjék meggyőződni hogy a

valóban a legkitünőbb szer mindenféle rovar ellen,

mert — mint semmi másféle szer — meglepő erővel és gyorsasággal irtja ki tökéletesen a létező rovarot.

Óvakodjék azonban a bevásárlásnál a félrevezetéstől és kérjen valódi Zacherlint.

Üvegekben Zacherl J. névvel.

Sohase fogadjon el szabadon kimért porokat, vagy utáztatokat.

Semmi esetre se mulasszon el a Zacherlinhoz egy

Zacherlin-kimélőt 30 krajczárért

veenni, mert ezen újonnan feltalált porzó készülék annyira szembe ötlő szaporábbá teszi, hogy egy üveg tartalmát ugyszóva háromszorozza.

Kapható: Mutsy Menyhért ur gyógyszer-tárában, Singer M. fiai, Zettin József és Nikolits Milos fűszerkereskedésében Zentán. — Mirlesov Antal és Popovits M. J. kereskedésében Adán

MARGIT

GYÓGYFORRÁS,

MAGYAR SELTERS

Vegyelemezve a budapesti m. kir. egyetemen. Szerencsés vegyi összetétele, kevés szabad, de gazdag, félig kötött szénadtartalma kiváló hatásnak bizonyult, különösen **tüdőbántalmaknál**, ahol a szabadszénadtartalom csekélyebb jelenléte megóvja a beteg a káros, sőt veszedelmes izgatástól, ellenben a félig kötött szénadtartalom gazdagsága a gyógyhatásu alkotórészeknek a beteg testrészekbe való gyors és biztos felvételét eszközöli. Ezen tulajdonságának köszönhető a Margit-forrás azon kiváló előnyét is, hogy a hol szabadszénadtartalom' an erősebb ásványvizek, mint a **seltersi-gleichenbergi tődőbajokban**, különösen **tődővérzések**nél már nem alkalmazhatók, a Margit-forrás itt is a legjobb hatás mellett folyton használtatik.

A **tődőbetegek** klimatikus gyógyintézeiben, különösen a leglátogatottabb **Görbersdorft**ban a Margit-víz otthonossá vált. — Orvosi tekintélyeink Budapesten: **Dr. Korányi, Dr. Gebhardt, Dr. Navratil, Dr. Poór, Dr. Kéty, Dr. Barnás**; Bécsben: **Dr. Bamberger, Dr. Dussek**, stb. a legjobb eredményre alkalmazzák a **légző-, emésztő- és húgyszervek** általános hurutos bántalmainál.

Mint ivóvíz

präservatív-gyógyszernek bizonyult legközelebb **Trieszt-, Fiume- és hazánkban** a **KOLERA** megbetegedés ellen

borral használva a legegészségesebb ital!

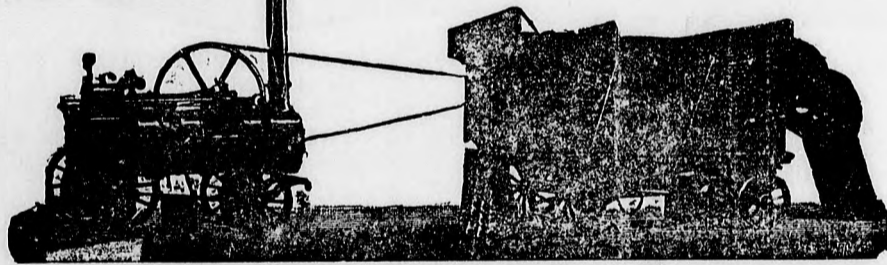
ÉDESKUTY L.

Ugyszintén kapható minden gyógyszer-tárban, fűszerkereske'ésben és vendégl'ben.

Hofherr és Schrantz,

BUDAPEST,
V., váci-körút 76.

gazdasági gépgyár és vasöntöde

ajánlják általános... a legjobbnak elismert legújabb 8, 6 és 4 lóerejű verőlecezes rendszer szabot.
gőzcséplőkészleteiket,
továbbá 2 1/2, 3 és 4 lóerejű szabadalm. pánczélszeges gőzcséplőkészleteiket, azonkívül a legjobb sorvetőgépeket „**Király-Drill**” és „**38-as Drill**”, egyetemes acél Rayol ekéket, valamint minden egyéb gazdasági gépeket és eszközöket jutányos árak mellett. Képes árjegyzékek ingyen és bérmentve.

16-20

Bizományi raktár: Zentán Zentai János urnál.

Gyors s biztos segítség gyomor bajok s azok következményei ellen.

Az egészség fentartására, az életnedvek s ennek folytán a vérnek tisztítására és tiszta állapotban való fentartására és a jó emésztés elősegítésére a legjobb s leghatékosabb szer a már is mindenütt ismeretes és kedvelt

életbalsam Dr. ROSA-tól.

Ezen életbalsam a legjobb s leggyógyhatásos gyógyfüvekből a legrendesebben van készítve s különösen minden emésztési bajok, gyomorgöres, étvágyhiány, savanyús felbűfögés, vértelenség, aranyeres bajok stb. stb. ellen teljesen hathatósan bizonyul. Ily kitünő hatásai következtében ezen életbalsam Elis-bebizonyult megbízható házi-szerévé lett a népek. **Ára egy nagy üveggel 1 frt, kis üveggel 50 kr.** merő iratok ezrei bárkinek betekintés végett rendelkezésre állnak.

Óvás! Hamisítások elkerülése végett, mindenkit figyelmeztetek, hogy az egyedüli általános az eredeti utasítás szerint készített „**Dr. ROSA-féle életbalsam**” minden üvegecskéje kék burkba van csomagolva, melyek hosszoldalain „**Dr. ROSA életbalsama** a „**fekete sashoz**” címzett gyógyszer-tárából. **FRAGNER B. Prága - 250III.** német, cseh, magyar és francia nyelven olvasható, széles felein pedig az ide nyomott védjegy látható.

Dr. ROSA életbalsama valódián kapható csak a készítő

FRAGNER B.

forrástárában, gyógyszer-tár „**fekete sashoz**” Prágában - 250III., és BUDAPESTEN Török József ur gyógyszerésznél, Királ-utca 12. sz. Budai Emil ur városi gyógyszer-tárában a Városláz-téren.
Az osztr-magy. monarchia minden nagyobb gyógyszer-tárában van raktár ezen életbalsamból.

Ugyanott kapható: „**prágai általános házi-kenőcs**”, több ezer hályanyilatkozattal elismert **biztos gyógyszer** mindenféle gyuladások, sebek és gennyedések ellen. Ezen kenőcs biztos eredménnyel használható a női emlő gyuladásánál, a tej tespedésénél szüléskor, keze vénynél, vérdaganatoknál, genyes fakadékoknál, pokolyárnál, körömgöyöknel, az úgynevezett körömféregnél, elkeményedéseknél, felpuffadásoknál, mirigydaganatoknál, zsirdaganatoknál, érzéketlen tagoknál stb. Minden gyuladást, daganatot, elkeményedést, felpuffadást a legrövidebb idő alatt eltávolít; s ahol már gennyedés mutatkozik, ott a daganatot legrövidebb idő alatt fájdalom nélkül felszívja, kieri és kigyógyítja.

Kapható 40 és 30 krajczáros szelencékben.

Óvás! Mintán a prágai általános házi-kenőcsöt sokszor utánozzák, mindenkit figyelmeztetek, hogy az eredeti utasítás szerint csak nálam lesz készítve, s csak akkor valódi, ha a sárga csereszence, melybe tölthetik, vörös használati utasításokba (melyek 9 nyelven nyomták) és kék kartonba, melyen az ide nyomott védjegy látható -- burkolva van.

HALLÁSI BALZSAM a legbizonyultabb, számtalan próbatét által legbiztosabbnak elismert szer a nehézhallás kigyógyítására s az egészen elvesztett hallási teltség visszanyerésére. **Egy üveg ára 1 frt.**

Nyomatott Schvarcz Sándor könnvnyvmodáiában Zentán 1890-ben.

Fölötte fontos mindenki részére!!

A munkás mozgalmak

Bécsben, valamint a rossz fizetési viszonyok kényszerítették a G. M. és társa féle nagy fehérmű gyárat a gyártás beszüntetésére és csőd mondásra. A csődötmegettől megvettem a teljes áru készletet és így azon helyzetben vagyok, hogy ezen kitünő férfi- és női fehérműket a következő hihetetlen olcsó áron szállíthatom:

3 drb férfing	oriás vászonból, legjobb minőségben	csak frt 2.75
3 "	alsónadrág	2.55
6 "	gallér álló vagy lehajtó	—96
6 pár	kézelő legjobb minőség	1.85
6 "	harisnya, kötött fehér, vagy mosható színes	1.—
6 "	normal gyapjuból, legjobbminőség	1.45
6 drb nyakraváló	elegans mintákban	—95
3 "	női-ing chiffonból, gazdagon himezve	2.95
3 "	nadrág	2.95
3 "	hálóing	2.75
3 "	alsósoknya	2.95
6 pár	harisnya, kötött, fehér v. mosható színes pamutból	1.75
6 "	normalgyapjuból, legjobb minőségű	1.75
6 drb	gazdasszonyi kötő bordurával és hajtókával	1.75
12 "	zsebkendő színes széllel beszegve	1.25
6 "	tiszta vászon zsebkendő legjobb minőségben	1.45
6 "	Piquet törülköző rojttal	0.95
6 "	tiszta vászon, fehér és színes bordurával	1.55
6 "	számban asztalkendő teljes nagy-	1.45
6 "	tiszta vászor konyhatörülő	0.85
6 "	portörülő beszegve	0.75
Fehér	csipkefüggönyök a legfinomabb francia mintákban	2.25
Pompás	lutefüggönyök draperiával és rojttal, ablakonként	1.75
Angol férfi	utazópláids, tiszta, gyapjuból	4.75
1 Ripsgaritúr,	a legszebb színekben, mely áll 1 asztal- és 2 ággyeritőből selyembojtokkal csak frt 4.25	

A szállítás bárlová az összeg előre beküldése, vagy utánvét mellett történik, legcélszerűbb azonban az összeg előre beküldése, mert így megtakarítható a postailleték és áruk csomagolás-díjmentesen küldetnek csinos dobozokban. — Czim:

JANS — BÉCSI ARUHAZ

Bécsben, Weissgärber, Kolonitz-gasse 6.